

M. Zeki Oral

Ankara

6.7.1955

Pek Muhterem Efendim,

Uluğ Bey'e yazılan mektubu tevdi ettim. Kurumca temin olunacak malzemenin takibindeyim. Uluğ ve Faik Reşid Beyler kitabelerin mükerrer olmaması hususunda müttetikler. Faik Reşid Beyefendi Kol Başkanı Profesör Bekir Sıdkı Bey'le görüşerek şunları söylediler:

1-Sivas Tokat taraflarına ait neşriyatın gözden geçirilmesi. Neşredilmiş kitabelerin tekrarlanmaması. Halil Edhem Bey zamanında yapılmış stampajların da gözden geçirilmesi. Sordum. Noksan ve hatalı neşredilmiş olanların hataları işaret edilerek yeniden neşri uygun olur mu? Evet! Dedi. O halde mevzu genişledi. Demektir. Faik Reşid Bey birkaç güne kadar İstanbul'a gelecek sizinle görüşecek. Selam ve ihtiramları vardır.

2-Size verilen bin, fakirimize ayrılan beş yüz liranın harcırah kanuna göre değil masarifi zaruriye şeklinde hesaplanması.

Tokat kitabelerinin birkaç tanesini beraber karşılaştırmıştık. Bir kısmını sizden sonra ben tetkik etmiştim. Müzedeki, mezarlıklardaki mezar taşlarının bir kısm-ı mühimmini evvelce ve geçen yıl kopya etmiş bulunuyorum. Şu son günlerde Yusuf Akyurt tarafından yazılmış (Resimli Türk Abideleri19) "Tokat, Pazar, Zile, Turhal, Niksar"'ı inceledim. Kitabelerle karşılaştırdım.

Yusuf Akyurt üstadın kitabelerini tabir-i diğerle kaleme almış görünüyor. Tokat kitabelerinden Halil Edhem Bey'in Tarih-i Osmani Encümeni mecmuasında neşredilmiş olanları da kitabelerle karşılaştırmıştım. Bunların hepsinden alınan fikir şudur ki, adları geçen zevat-ı muhtereme Tokat merkez ve çevresindeki nahiye ve kaza merkezlerindeki kitabeleri görmüşler. Köylere gitmemişlerdir. Bu itibarla biz köylere giderek tamamını merkezdekilerin noksanlarını tamamlayarak neşredeceğiz demektir.

Tokat işi kuvve-i karibeye geldi, demektir. Fırsat buldukça bu tetkikata devam ederek üstadın Sivas Şehrini, Gapriyel'in Sivas-Tokat'ını, (Van Berham)'ın Koriyosunu karşılaştırmaya çalışacağım. Teşrifinizde şöyle beraberce gözden geçirmek icap ederse bir göz kâfi felmez Ankara'daki ikametinizi biraz uzatmak gerekir.

Sivas, Tokat vakıfları müdürlüklerine emir almak için Vakıflar Umum Müdürlüğüne giderken yanıma şu benim ayrı basmalardan da almıştım. Orhan Bey'e takdim ettim. Orhan Bey mülhakatta şâyân-ı ihticac evkaf kayıtları olmadığını hep merkezdekilerin bozuk birer kopyası olduklarını merkezde, Vakıflar Umum Müdürlüğünde tetkikat yapmamız daha doğru ve ilmi olacağını söyledi. Tarih Kurumu'ndan yazdırdım. Vakıflar Kuyud-ı Kadimesi'nde incelemeler yapmak için vesika verecekler. Bu vesika elimizde bulunsun ileride lazım olur. Vilayetlerdeki vakıflar müdürlerini bize nasıl olsa kolaylık göstereceklerdir. İcap ederse kaymakam, vali beylerle de halletmek mümkündür. Eğer muvafakat ederseniz sizi buraya Kuyud-ı Kadime Müdürlüğüne alayım... Dedi ve ilave etti. "Sizden istifade etmek istiyoruz." Muvafakat ettim. Başka bir engel çıkmazsa kadro temin edilir edilmez griyorum.

Önce yolcunun işini allah bilir dedim. Sonra 1953 karayolları haritasını önüme serdim.

Takribi olarak şu programı yaptım. Sivas merkezi 5, Sivas Hafık Tozanlı 4, Yıldızeli, Akdağ Madeni, Alaca (Çorum), Mecitözü (Amasya) 10, Zile, Tokat, Artukâbâd 5, ceman 24 gün eder. İmkân ve icap hâsıl olursa son iki günü de zat-ı âliniz Sivas, bendeniz Niksar taraflarında çalışır, böylece 30 günü doldurmuş oluruz, birkaç güne kadar Abdurrahman Bey'i göreceğim. Üstün saygılarımı teyit eyler, hürmetle hasretle ellerinizi sıkarım efendim.

Hürmetkârınız

Zeki Oral